

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22333/2023
27.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Будимир Лепетић, адвокат из ..., против тужене ББ, судије ... основног суда у ..., чији су пуномоћници Ивана Перовић Семеновић и Гордана Петровић Ђурђевић, адвокати из ..., ради дискриминације и повреде права личности, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж 1956/23 од 12.04.2023. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж 1956/23 од 12.04.2023. године, у делу којим је потврђено решење Вишег суда у Београду П 923/22 од 21.09.2022. године.

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против решења Апелационог суда у Београду Гж 1956/23 од 12.04.2023. године, у делу којим је потврђено решење Вишег суда у Београду П 923/22 од 16.11.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против решења Апелационог суда у Београду Гж 1956/23 од 12.04.2023. године, у делу којим је потврђено решење Вишег суда у Београду П 923/22 од 16.11.2022. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду П 923/22 од 21.09.2022. године, одбачена је као недозвољена тужба у овој правној ствари.

Решењем Вишег суда у Београду П 923/22 од 16.11.2022. године, тужилац је обавезан да туженој накнади трошкове поступка од 19.500,00 динара.

Решењем Апелационог суда у Београду Гж 1956/23 од 12.04.2023. године, одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и потврђена су првостепена решења.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права и

битне повреде одредаба парничног поступка, с тим што је предложио да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, применом члана 404. ЗПП.

Испитујући правилност побијаног решења (у делу којим је потврђено решење Вишег суда у Београду П 923/22 од 21.09.2022. године), у смислу члана 408. у вези члана 420. ставови 1. и 6. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 18/20 и 10/23 – други закон) Врховни суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према стању у списима, тужилац тужбом тражи да се утврди да је тужени, као поступајући судија у предмету Првог основног суда у Београду П 5382/2018 дискриминаторски и незаконито поступао према тужиоцу, по чијој тужби се овај поступак водио, јер му је ускратила законом и уставом загарантовано право да као тужилац равноправно расправља у поступку, предлаже доказе, као и да при доношењу пресуде није ценила достављене доказе, између осталог, налаз и мишљење судског вештака и исказе сведока. Нижестепени судови су тужбу тужиоца оценили недозвољеном, због чега је иста применом одредбе члана 294. став 1. тачка 6. ЗПП одбачена.

По оцени Врховног суда, неосновани су наводи ревизије да је одлука другостепеног суда заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 21. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 98/2006) прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки. Свако има право на једнаку законску заштиту, без дискриминације. Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

Одредбом члана 142. став 2. Устава прописано је да су судови самостални и независни у свом раду и суде на основу Устава, закона и других општих аката, када је то предвиђено законом, општеприхваћених правила међународног права и потврђених међународних уговора. Одредбом члана 145. ставови 2, 3. и 4. Устава је прописано да се судске одлуке заснивају на Уставу, закону, потврђеном међународном уговору и пропису донетом на основу закона. Судске одлуке су обавезне за све и не могу бити предмет вансудске контроле. Судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд, у законом прописаном поступку. Одредбом члана 149. Устава је прописано да је судија је у вршењу судијске функције независан и потчињен само Уставу и закону. Сваки утицај на судију у вршењу судијске функције је забрањен. Одредбом члана 151. Устава је прописано да судија не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке, осим ако се ради о кривичном делу кршења закона од стране судије.

Одредбом члана 2. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 10/23) прописано је да је судија независан у вршењу судијске функције (став 1), да судија суди на основу Устава, потврђеног међународног уговора, закона, опште прихваћених правила међународног права и другог оштег акта донетог у складу са законом (став 2). Чланом 6. истог закона прописано је да судија не може бити позван на одговорност за мишљење дато у вези са вршењем судијске функције или за гласање при доношењу судске одлуке, изузев ако учини кривично кршења закона од стране судије или јавног тужиоца (став 1). Одредбом члана 7. истог закона је прописано да за штету коју судија проузрокује незаконитим или неправилним радом одговара Република Србија (став 1). Одредбом члана 22. истог закона је прописано да је судија у вршењу судијске функције слободан у заступању свог схватања, утврђивању чињеница и примени права (став 1), да судија није дужан да било коме, па ни другим судијама и председнику суда, објашњава своја правна схватања, утврђено чињенично стање и примену права, изузев у образложењу одлуке или кад то закон посебно налаже. На исти начин наведено је било регулисано и Законом о судијама („Службени гласник РС“, бр. 116/2008... 47/2017)

Одредбама Закона о забрани дискриминације ("Службени гласник РС", бр. 22/2009 и 52/21) уређена је општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације. Одредбом члана 2. став 1. тачка 1. тог закона прописано је да у овом закону изрази „дискриминација“ и „дискриминаторско поступање“ означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Чланом 41. став 1. овог закона прописано је да свако ко је повређен дискриминаторским поступањем има право да поднесе тужбу суду, којом се у смислу члана 43. тачка 2. истог закона може тражити утврђење да је тужени дискриминаторски поступао према тужиоцу или другоме.

У конкретном случају тужилац тужбом тражи утврђење да је тужена дискриминаторски и незаконито поступала према тужиоцу, на тај начин што је му је ускратила законом и уставом загарантовано право да као тужилац равноправно расправља у поступку, предлаже доказе, као и да при доношењу пресуде није ценила достављене доказе, између осталог, налаз и мишљење судског вештака и исказе сведока. Међутим, утврђење права које се у смислу одредби Закона о забрани дискриминације и Закона о парничном поступку тужбом у односу на тужену судију тражи није подобно за судску заштиту, јер у смислу цитираних одредби члана 151. Устава Републике Србије и члана 6. Закона о судијама судија не може бити позван на одговорност за изражено мишљење или гласање приликом доношења судске одлуке. Због тога је имунитет који ужива судија његово право да буде изузет од примене појединих прописа који се на друга лица редовно примењују, у конкретном случају примене прописа Закона о забрани

дискриминације. Поред тога из цитираних одредби Устава и закона произлази да је судија самосталан и независан у свом раду, потчињен само Уставу, закону и другим општим актима и да судску одлуку може преиспитивати само надлежни суд, у законом прописаном поступку. То значи да тужиоцу, за случај сумње у правилност донетих одлука судије у поступку који се води пред Првим основним судом у Београду у предмету П 5382/2018, стоје на располагању редовни и ванредни правни лекови као правна средства прописана законом ради преиспитивања одлука које је тужена као судија донела.

Тужба против судије са захтевом за утврђење да је поступајући у предметима у вршењу судијске функције (процесном радњом или одлуком) повредио неко људско право странке зајемчено Уставом и законом (у конкретном случају подношење тужбе ради утврђења дискриминаторског и незаконитог поступања тужене према тужиоцу) код јасних правила о постојању имунитета и непостојању непосредне одговорности судије за грешке и пропусте у обављању судијске функције, не представља захтев о којем се може расправљати и одлучивати у смислу члана 1. ЗПП и у том смислу не ужива судску заштиту. Заштита странке јасно је дефинисана и обезбеђена кроз Уставом и законом прописана правила о одговорности државе (са правом регреса против судије). Зато подношење тужбе непосредно против судије који поступа у одређеном предмету може да указује на злоупотребу процесних права странке (члан 9. став 1. ЗПП).

С обзиром на изложено, правилна је оцена нижестепених судова да због недостатка туживости као процесне претпоставке за мериторно одлучивање не постоји интерес тужиоца за подношење тужбе и да тужбу треба одбацити.

Неосновани су наводи ревизије тужиоца да је у конкретном случају Закон о забрани доскриминације *lex specialis* и да искључује примену одредби Устава Републике Србије. Закон о забрани дискриминације јесте посебан, специјални пропис којим се уређује општа забрана дискриминације, облици и случајеви дискриминације, као и поступци заштите од дискриминације. Међутим, одредбе овог посебног закона не прописују непосредну одговорност судије за поступање у предмету које би се могло подвести под дискриминацију у смислу тог закона, па се код Уставом прописаног имунитета судије одредбе Закона о забрани дискриминације не могу применити у конкретном случају.

Из наведених разлога, на основу одредбе члана 414. став 1, у вези члана 420. став 6. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20 и 10/23 – други закон), у делу којим је потврђено решење Вишег суда у Београду П 923/22 од 16.11.2022. године, Врховни суд је нашао да нису испуњени услови за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, у смислу члана 404. став 1. ЗПП. Наиме, Законом о парничном поступку су прописани услови под којима ревизијски суд може изузетно дозволити ревизију и одлучити о овом правном леку, онда када ревизија није дозвољена на основу члана 403. ЗПП. Истицање погрешне примене материјалног права представља законски разлог за изјављивање посебне ревизије, искључиво уколико због погрешне примене

материјалног права у другостепеној одлуци постоји потреба да се размотре правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе или потребе новог тумачења права. Тужилац ревизијом оспорава другостепено решење којим је одлучено о трошковима поступка. Имајући у виду наведено, Врховни суд није прихватио предлог за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, јер против решења којим се одлучује о захтеву странке за накнаду трошкова поступка применом процесних одредби ЗПП-а не може да се изјави посебна ревизија. Из наведених разлога одлучено је као у ставу другом изреке.

Испитујући дозвољеност ревизије у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 420. став 1. Закона о парничном поступку прописано је да странке могу да изјаве ревизију против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан док је ставом 2. истог члана закона прописано да ревизија против решења из става 1. овог члана није дозвољена у споровима у којима не би била дозвољена ревизија против правноснажне пресуде.

Када је за изјављивање ревизије меродавна вредност предмета спора, на основу члана 28. став 1. ЗПП, узима се само вредност главног захтева, док се према ставу 2. истог члана, камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и парнични трошкови не узимају у обзир ако не чине главни дуг.

Према томе, под главним захтевом у смислу наведеног члана подразумева се захтев странке због кога се поступак води, док се споредним тражењем сматрају захтеви странке који се истичу поводом или са главним захтевом, односно потраживања акцесорне природе у односу на главни захтев. Споредна тражења се узимају у обзир само када се траже као главно потраживање и тада се према том потраживању одређује вредност предмета спора.

У конкретном случају ревизија је изјављена против решења о трошковима поступка, дакле против решења којим је одлучено о споредном тражењу које не чини главни захтев. Такође, применом члана 420. став 1. ЗПП, ревизија се може изјавити против решења другостепеног суда којим се поступак правноснажно окончава. У конкретном случају ревизија је изјављена против решења којим се поступак правноснажно не окончава јер се о захтеву за накнаду трошкова одлучује у пресуди или решењу којим се окончава поступак на основу члана 163. став 4. ЗПП-а. Имајући у виду наведено ревизија туженог против ове одлуке није дозвољена.

На основу изнетог, применом члана 413. у вези члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић